svobodaslova.online

Institut H21
volby a svobodná společnost

Analýza:

Boj s teroristickým obsahem online v Evropské unii a České republice

Autor: JUDr. Petr Gangur

1 Úvod

Internet se stal nedílnou součástí veřejného prostoru, v němž se nachází středobod naší komunikace, sdílení informací i formování názorů. Pomyslné tržiště idejí se tak posunulo z veliké části z reálných veřejných prostranství do online světa. Stejně jako offline svět, i online svět nabízí mnoho dobrého, poskytuje však také příležitosti pro šíření nelegálního obsahu, včetně toho teroristického. Nevyplněná regulační mezera v této oblasti neunikla Evropské unii, která na tuto hrozbu reagovala přijetím Nařízení (EU) 2021/784 o potírání šíření teroristického obsahu online[1] („Nařízení"), které ukládá povinnosti poskytovatelům online služeb (typicky provozovatelům sociálních sítí) odstranit závadný obsah na pokyn některého z orgánů členských států, a to velmi rychle, do 1 hodiny od vydání příkazu k odstranění.

Přestože je záměr tohoto nařízení z bezpečnostního hlediska pochopitelný, vyvolává řadu otázek týkajících se ochrany základních lidských práv a svobod, zejména svobody projevu a práva na informace. Tato právní analýza si klade za cíl představit hlavní rysy evropské regulace, její implementaci do právního řádu České republiky a poukazuje na stěžejní problémy, které Nařízení i tuzemský prováděcí zákon provází.

2 Cíle Nařízení a hlavní aktéři

Ještě předtím, než přejdu k tomu, jak přesně nařízení podrobně funguje, zaslouží několik vět i důvod existence tohoto Nařízení. V úvodních větách vysvětlujících důvody vzniku tohoto nařízení evropský zákonodárce uvádí, že přítomnost terorismu online se *„ukázala (…) být katalyzátorem radikalizace jednotlivců, jež může vést k teroristickým činům, a má*

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/ ze dne 29. dubna 2021 o potírání šíření teroristického obsahu online.

proto závažné negativní dopady na uživatele, občany a celou společnost, ale také na poskytovatele internetových služeb, na jejichž platformách se takový obsah nachází, neboť se tím narušuje důvěra jejich uživatelů a dochází k poškozování jejich obchodních modelů.“[2] Navzdory tomu, jak naléhavě tato slova zní, orgány Evropské unie už bližší statistiky či analýzy nepřináší.

Těžiště ochrany základních lidských práv a svobod v soukolí tohoto nařízení mají dva aktéři – na jedné straně orgány, které vydávají pokyn k odstraňování závadného obsahu a na druhé straně poskytovatelé online služeb, tedy typicky provozovatelé sociálních sítí.

Takové rozdělení kontrolních mechanismů a jejich omezení na tyto dva aktéry je ovšem problematické:

V prvé řadě tu máme **orgán vydávající pokyn k odstranění** teroristického obsahu. Nařízení nespecifikuje, kdo má tímto orgánem být – připouští v úvodním zdůvodnění tohoto předpisu, že to může být soud, ale i kupř. „donucovací“ orgán. Ochranou proti tomu, aby svoji pravomoc nezneužili je pouze krátký požadavek, nebo spíše teze, že členské státy by *„měly zajistit, aby příslušné orgány plnily své úkoly objektivně a nediskriminačně a aby v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto nařízení nevyžadovaly ani nepřijímaly pokyny od žádného jiného subjektu.“*[3]

Už z textace a ze skutečnosti, že jde o část Nařízení, která není normativní, ale spíše jen vysvětlující část předpisu (tzv. recitály), je zřejmé, že nejde o požadavek striktní. Už jen požadavek objektivity je těžké naplnit, alespoň pokud jde o přesvědčení zúčastněných o tom, že je řízení vedeno objektivně, když tím, kdo o omezení obsahu rozhoduje, může být ten samý orgán (typicky půjde o policejní orgán, přestože to nemusí být pravidlem), který následně posuzuje i trestnost takového jednání. Situace je i o to složitější, že se v takovém okamžiku policejní orgán vyjevuje ve dvou rolích – v roli správního orgánu,[4] pokud jde o toto Nařízení a v roli orgánu činného v trestním řízení. Nutno mít na paměti i to, že i správní řízení v sobě musí obsahovat záruky práva na spravedlivý proces, které zahrnují kritéria

[2] Nařízení, bod 5 odůvodnění.

[3] Nařízení, bod 35 odůvodnění.

[4] Jak popisuji dále, i samotný prováděcí zákon připouští, že v okamžiku vydání příkazu k odstranění vydává Policie rozhodnutí, které je přezkoumatelné ve správním soudnictví.

nestrannosti a nezávislosti, což kritérium, resp. dosažení kritéria objektivity ještě komplikuje.[5]

Obdobně komplikovaný je požadavek na nevyžadování ani nepřijímání pokynů od žádného jiného subjektu. To je kupř. v České republice, kde je výkonná moc vystavěna v podstatě jako hierarchie, rovněž problematické.[6]

V druhé řadě tu máme **poskytovatele online služeb** (také zmiňovaný jako poskytovatel hostingových služeb), tedy typicky provozovatele sociálních sítí a obdobných online platforem. Možná až překvapivě, Nařízení na jejich bedra klade velikou část procesních záruk ochrany základních lidských práv, když ve vysvětlujících poznámkách uvádí, že právo na účinnou právní ochranu ve smyslu čl. 19 Smlouvy o Evropské unii a ve smyslu článku 47 Listiny zaručují *„možnost pro poskytovatele hostingových služeb (...) účinně napadnout příkazy k odstranění nebo rozhodnutí vyplývajícím z přezkumu příkazů k odstranění podle tohoto nařízení u soudu“*.

Poměrně nevyhnutelná je otázka vnitřní motivace takového poskytovatele online služeb k jakémukoli odporu vůči příkazu k odstranění. Proč by měl být tím aktérem, který se pouští do sporu s veřejnou mocí v podstatě za své (často zcela anonymní) uživatele? Je pochopitelně možné argumentovat potenciálním reputačním rizikem, že je orgánům veřejné moci takový aktér příliš nakloněn, otázkou ovšem je, zda jde o reálnou možnost, nebo o spíše hypotetický scénář. Ve světě zcela utilitárního korporátního complience si takovou „rebelii“ lze jen těžko představit.

Posledním aktérem, výše nezmíněným, je **poskytovatel obsahu**. Tedy osoba, která tento závadný obsah sama šířila. I u ní Nařízení předpokládá stejnou procesní ochranu, resp. stejné procesní nástroje jako u poskytovatele online služeb, tedy za předpokladu, že se o tom, že byl jeho obsah odstraněn podle tohoto Nařízení poskytovatel obsahu vůbec dozví. Nařízení totiž umožňuje tuto informaci poskytovateli obsahu zatajit, a to i z důvodu toliko prevence, až na 3 měsíce.[7]

---

[5] Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Couez proti Francii* ze dne 24. 8. 1998, stížnost č. 24271/94.
[6] Článek 67 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“).
[7] Čl. 11 odst. 3 Nařízení.

Dalším problémem je praktické použití jakéhokoli opravného prostředku při odstranění obsahu – poskytovatel obsahu se k obraně práv musí primárně deanonymizovat, odkrýt svoji identitu a poskytnout své údaje nejen poskytovateli online služeb, ale zejména národnímu orgánu vydávajícímu pokyn k odstranění obsahu. Připomíná to tedy situaci, kdy jednotlivec zavolá na tísňovou linku a upozorní na sebe policejní orgán – jediným rozdílem v této situaci je, že v případě příkazu k odstranění musí poskytovatel obsahu doufat, že policejní orgán vystupuje „pouze" v roli správního orgánu, kterému nejde o nic jiného, než odstranit tento obsah z internetu a nevystupuje jako orgán činný v trestním řízení. Takové oddělení si ovšem lze jen těžko představit.

Uvedený příklad hrozí samozřejmě v případech, kdy policejní orgán nesprávně vyhodnotí tento obsah za teroristický, i přestože o něj nejde. Ovšem už jen tato polemika může mít tzv. *chilling effect* (odrazující či mrazivý účinek) na běžné uživatele internetu. Ti mohou mít strach diskutovat či sdílet informace o citlivých tématech, aby omylem nebyli označeni za „teroristy".

V této souvislosti je nezbytné upozornit na problematiku definice toho, co je to terorismus, resp. teroristický obsah. Naplňování tohoto pojmu obsahem je na jednotlivých členských státech a ty mohou pochopitelně zaujmout jak úzký, tak i široký výklad těchto pojmů.

Představme si kupříkladu propojení pojmu terorismu se systematickým narušováním veřejného pořádku, který je sám o sobě zcela plastickým pojmem, či cílení pojmu na v podstatě jakékoli aktivity, které hlásají decentralizaci státu či autonomii některých státních oblastí.

V této souvislosti je nezbytné podotknout i to, že lokální definice terorismu v jakémkoli členském státě má v důsledku dopad na všechny členské státy – obsah se smaže pro občany České republiky, i když byl příkaz vydán ve Španělsku.

Při celkovém pohledu tu tak máme regulaci, která má triádu aktérů – orgán veřejné moci vydávající příkaz ke smazání obsahu (typicky policii), poskytovatele online služeb (typicky společnost provozující sociální síť) a poté poskytovatele obsahu (jednotlivce, který publikoval závadný obsah). Není ovšem ani zcela jasné, kdo definuje v tomto případě pojem terorismus. Nejpravděpodobnější je, že je tato definice ponechána členským

státům, a tak i skutečná praxe bude nejednotná. Právní řád České republiky má vlastní trestněprávní definici trestného činu teroristického útoku,[8] pokud by se však jednalo o autonomní pojem Nařízení a prováděcího zákona nebylo by možné tuto definici bez dalšího použít; tato otázka doposud vyjasněna není. Zároveň Nařízení dovoluje odstraňovat i obsah, který je podněcováním k teroristickému činu.[9] Takový pojem je definičně ještě mnohem mlhavější a lze si představit, že takový projev by byl omezitelný podle tohoto Nařízení, ovšem nebyl vždy za každých okolností i trestný.[10] Je tak v zásadě výlučně na orgánu vydávajícím příkaz, jak pojme pojem podněcování k trestnému činu a lze si jen těžko představit, kdo by mohl v tomto případě efektivně kontrolovat skutečnou praxi tohoto orgánu. Pro nedostatek motivace to zřejmě nebude poskytovatel online služeb a z důvodu rizika trestního stíhání to zřejmě nebude ani poskytovatel obsahu.

3 Jak funguje příkaz k odstranění a následná transparentnost?

Po definici aktérů a poněkud plastického pojmu terorismu, který je definován vždy v každém členském státě autonomně, přichází čas blíže popsat mechanismus odstraňování závadného obsahu.

Vše začíná u příslušného orgánu, který vydává příkaz k odstranění. Tento orgán vyplní standardizovaný příkaz k odstranění, který vyplývá z přílohy č. 1 Nařízení.[11] Příkaz obsahuje ve zkratce identifikaci orgánu vydávajícího tento příkaz, odkaz na závadný obsah, odůvodnění odstranění tohoto příkazu, informaci o tom, zda bude poskytovatel obsahu o odstranění informován či ne a informaci o opravných prostředcích.

Tento příkaz následně příslušný orgán zašle buď přes speciální nástroj Europolu, nebo i přes prostý e-mail poskytovateli online služeb. Poskytovatel online služeb má za povinnost do 1 hodiny závadný obsah odstranit a o provedení zaslat zprávu zpět.

[8] § 311 a násl. zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
[9] Čl. 2 odst. 7 písm. a) Nařízení.
[10] Srov. blíže k potížím při trestněprávním pojetí pojmu terorismu kupř. RÁLIŠ, Petr. Podpora a propagace terorismu – kladivo na internetové diskutéry? *Trestněprávní revue*, 2024, č. 1, s. 7-13.
[11] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/ ze dne 29. dubna 2021 o potírání šíření teroristického obsahu online, bod 24 a následující odůvodnění.

Tento příkaz neopouští sféru těchto dvou aktérů, kopie se nezasílá ani Evropské komisi, ani jinému vnitrostátnímu orgánu, pokud si takovou věc nevyhradí přímo legislativa daného členského státu.

Následná transparentnost je zajištěna výročními zprávami o transparentnosti. Tyto zprávy sestavuje jak orgán vydávající příkaz k odstranění, tak i poskytovatelé online obsahu.

Pojďme se nyní podívat na tyto zprávy blíže a představit si jejich obsah v podrobnostech. Nejprve se podíváme na výroční zprávu o transparentnosti německé agentury pro telekomunikace,[12] poté na výroční zprávy o transparentnosti ze Slovenska, které vydala tamější mediální rada.[13]

Německá zpráva o transparentnosti za rok 2023 uvádí, že bylo vydáno 249 příkazů k odstranění a že k těmto příkazům nebylo zahájeno žádné správní ani soudní přezkumné řízení.

Slovenská zpráva o transparentnosti za rok 2023 uvádí, že bylo vydáno 0 příkazů k odstranění a že nebylo zahájeno žádné správní ani soudní přezkumné řízení v této oblasti. Zpráva za rok 2022 uvádí rovněž, že nebyl žádný příkaz vydán, doplňuje ovšem detaily o teroristickém útoku na kavárnu Tepláreň v Zámocké ulici v Bratislavě a reakci na ni.[14]

Zprávu o transparentnosti poskytovatele online obsahu je možné ilustrovat na případu společnosti Meta, provozující sociální síť Facebook. Ve své výroční zprávě za období 2023

---

[12] Transparency report according to Article 8 TCO-Regulation and § 4 TerrOIBG as well as Monitoring report according to Article 21(1) TCO-Regulation and § 3 TerrOIBG. Dostupné z: <https://www.bundesnetzagentur.de/EN/Areas/Digitalisation/Internet/TerrorOnlIn/Transparenzbericht2023_eng.pdf?__blob=publicationFile&v=1>.

[13] Annual transparency and monitoring report on activities of the Council for Media Services under Regulation 2021/784 of the European Parliament and of the Council on addressing the dissemination of terrorist content online (2023). Dostupné z: <https://rpms.sk/sites/default/files/2024-04/2023_TCO_report_CMS.pdf>. Annual transparency and monitoring report on activities of the Council for Media Services under Regulation 2021/784 of the European Parliament and of the Council on addressing the dissemination of terrorist content online (2022). Dostupné z: <https://rpms.sk/sites/default/files/2023-04/TCO_report_CMS.pdf>.

[14] Tamtéž. Nadto srov. ohlasy v médiích: HARZER, Filip. Bratislavský útok vyšetřují jako terorismus. Za schvalování hrozí vězení. In: *Seznam Zprávy*. 17. 10. 2022 [cit. 2025-03-23]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-stredni-evropa-bratislavsky-utok-vysetruji-jako-terorismus-za-schvalovani-hrozi-vezeni-217079>

společnost obdržela 143 žádostí o odstranění potenciálně teroristického obsahu prostřednictvím zvláštního kanálu pro příkazy k odstranění. Pouze 15 z nich však bylo ve skutečnosti platných příkazů od příslušných orgánů určených členskými státy. Z platných příkazů jich 10 vedlo k odstranění obsahu nebo omezení přístupu k němu v EU. Bližší důvody tohoto rozptylu bohužel zpráva neuvádí. Možným vysvětlením je, že jednotlivci (tj. neoprávněné osoby) využili kanál určený pro místní orgány k tomu, aby společnosti domnělý teroristický obsah nahlašovali. Rozdíl mezi 15 zaslanými příkazy a 10 provedenými příkazy lze pak vysvětlit tím, že poskytovatel obsahu sám obsah smazal, nebo byl obsah smazán jinak – kupříkladu porušoval pravidla používání dané sociální sítě a ke smazání došlo ještě před využitím tohoto příkazu.

Stejně jako národní orgány ve svých zprávách o transparentnosti i tato zpráva o platformě Facebook zmiňuje, že neeviduje žádné správní ani soudní řízení v souvislosti s těmito příkazy.[15]

Jak je patrné, zprávy o transparentnosti poskytují jen velmi mlhavý obraz o tom, jak reálně nařízení funguje. Zprávy sice poskytují rámcovou informaci o tom, jak moc je nástroj využívaný, na druhou stranu už neříkají, proč někdy ke smazání obsahu nedojde, ale hlavně nezmiňují, jakého závadného obsahu se tyto příkazy, byť i rámcově, v jednotlivých věcech týkají. Zprávy o transparentnosti ani nemají pevné datum, kdy mají být výročně zveřejněny, proto je těžké předvídat, kdy se s nimi bude moci veřejnost každý rok seznámit.

Tabulka níže přibližuje, jak časté bylo používání tohoto nástroje v roce 2023 v členských státech Evropské unie. Data, které poskytla samotná Evropská unie[16] ukazují, že Nařízení reálně využilo doposud pouze šest členských států. To je překvapivé i vzhledem k tomu,

[15] European Union Terrorist Content Online Transparency Report (2023). Dostupné z: <https://transparency.meta.com/sr/eu-online-report-fb-feb29-24>.

[16] Annual transparency and monitoring report on activities of the Council for Media Services under Regulation 2021/784 of the European Parliament and of the Council on addressing the dissemination of terrorist content online. Dostupné z: <https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j4nvke1fm2yd1u0_j9vvik7m1c3gyxp/vmaqm7y7gpxt/v=s7z/f=/com(2024)64_en.pdf>.

kde jsou v Evropské unii teroristické útoky nejčastější.[17] Ve výčtu států, které příkaz k odstranění využily, zcela chybí kupř. Itálie či země Beneluxu.

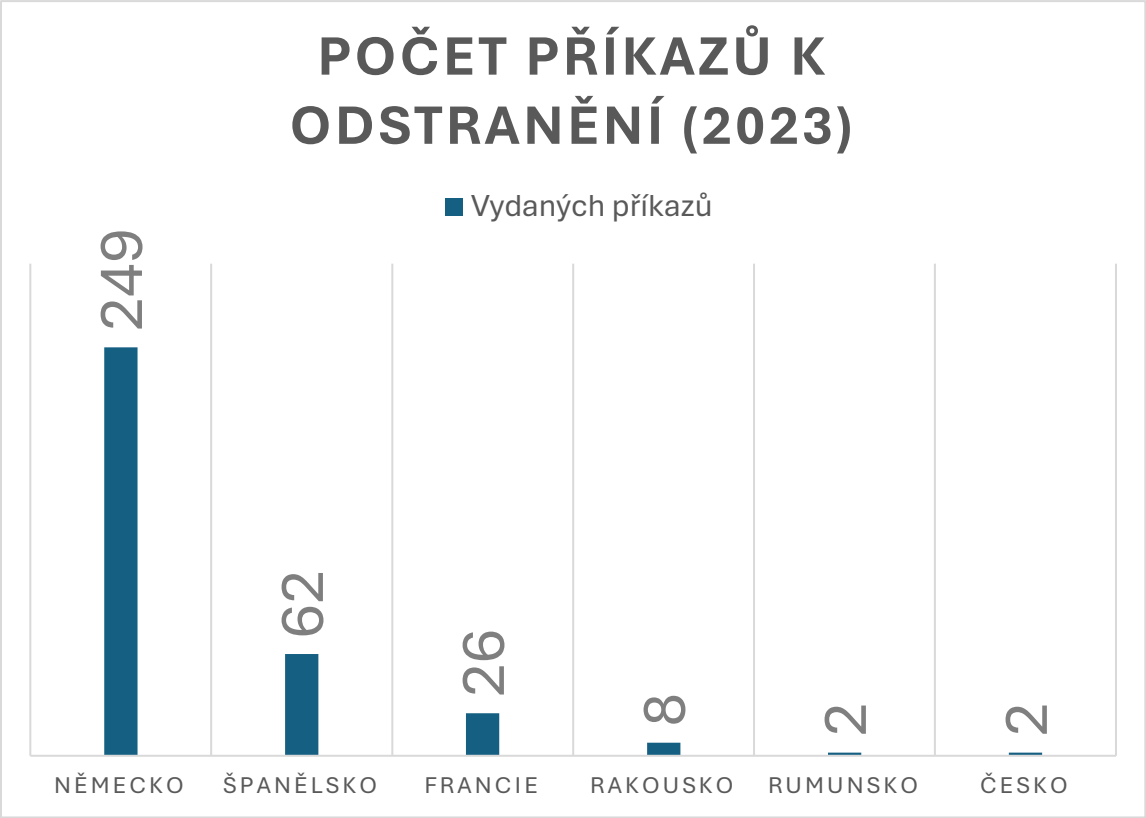

Tabulka 1: Počet příkazů k odstranění za rok 2023. Zdroj: https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j4nvke1fm2yd1u0_j9vvik7m1c3gyxp/vmaqm7y7gpxt/v=s7z/f=/com(2024)64_en.pdf .

Úzké vymezení aktérů, kteří mají příkaz k odstranění k dispozici v kombinaci s velmi malým rozsahem informování veřejnosti o tom, jak Nařízení skutečně vnitrostátní orgány využívají, vyvolává oprávněné obavy o tom, zda se tento nástroj nemůže v budoucnu stát potenciálně zneužitelným, kupříkladu v boji proti národnostním menšinám ve státech, kde mají ambici stát se na státu autonomními, či se od unitárního státu dále vzdalovat formou federalizace, regionalismu apod.

4. Jak nařízení přejala Česká republika?

[17] Terrorism in the EU: facts and figures. In: *Consilium* [online] [cit. 2025-03-23]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/terrorism-eu-facts-figures/>.

Česká republika nařízení přejala přijetím zákona č. 67/2023 Sb., o některých opatřeních proti šíření teroristického obsahu online. Tento zákon stanovil, že primárním orgánem pro vydávání příkazů k odstranění je Policie České republiky, konkrétně Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě.[18] Příkaz k odstranění má v českém provedení povahu správního rozhodnutí, proti kterému je přípustné odvolání, které ovšem nemá odkladný účinek. Celé správní řízení je pak přezkoumatelné ve správním soudnictví žalobou proti správnímu rozhodnutí.[19]

Ustanovení § 8 odst. 2 pak stanoví, že *„Policie, ministerstvo a Úřad zveřejňují výroční zprávy podle čl. 8 nařízení.“* Z uvedeného není zcela zřetelné, zda jde o zveřejnění jedné výroční zprávy ve společné působnosti za všechny tři orgány či zda každý z orgánu vydává své vlastní rozhodnutí. Tak či tak je ovšem největším problémem to, že v rozporu se zákonem žádná taková výroční zpráva nebyla v okamžiku vydání této analýzy zveřejněna. Přesnou statistiku tedy neznáme, ovšem některá data se nám podařilo získat prostřednictvím žádosti o informace.

Z odpovědi[20] Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě vyplývá, že od účinnosti prováděcího zákona byl vydán příkaz k odstranění ve čtyřech případech, a to dne 28. 12. 2023, 21. 6. 2024, 19. 7. 2024, 19. 7. 2024.

Bohužel, samotné příkazy Národní centrála neposkytla s odkazem, že jsou součástí spisu v trestním řízení. Tento argument ovšem není zcela šťastný. V případě příkazů k odstranění se stává Policie České republiky primárně správním orgánem, který ve správním řízení vydá správní rozhodnutí. Skutečnost, že se toto správní rozhodnutí stane následně součástí trestního spisu je sice logické, neboť je nepochybně důležité pro následné vyšetřování, nemá ovšem žádnou relevanci pro žádost o informace. Touto optikou by se jakékoli správní rozhodnutí jakéhokoli správního orgánu, kdyby se dostalo do trestního spisu, stalo rázem veřejnosti nepřístupné. To je pochopitelně absurdní výklad, už jen proto, že by nebylo v silách správních orgánů vést evidenci o tom, které správní rozhodnutí, resp. opis tohoto rozhodnutí, se nachází v některém z trestních spisů. Potíží je v tomto případě úzké sepětí správního orgánu a orgánu činného v trestním řízení

[18] § 2 zákona č. 67/2023 Sb., o některých opatřeních proti šíření teroristického obsahu online.
[19] § 2 odst. 3 zákona č. 67/2023 Sb., o některých opatřeních proti šíření teroristického obsahu online.
[20] Odpověď na žádost o informace ze dne 17. března 2025, č. j. TEKK-626-2/ČJ-2025-4200PR-INF-E.

v jediném orgánu. Představme si, že by o příkazu rozhodoval soudce. Znamenalo by to, že by bylo soudní jednání neveřejné a písemné vyhotovení soudního rozhodnutí rovněž neveřejné? Kdyby byl orgánem vydávající příkaz Český telekomunikační úřad na žádost policejního orgánu, odmítal by rovněž zveřejnění ze stejné příčiny? Alespoň rámcová data získaná podle žádosti o informace by mohla, i když třeba jen z části, umožnit dílčí kontrolu veřejnosti nad těmito příkazy.

Tajemství neexistujících výročních zpráv se nepodařilo objasnit ani žádostí o informace, když policejní orgán odkázal v této části žádosti na Český telekomunikační úřad. Už toliko neformálně, formou telefonických rozhovorů, odkázal v této věci Český telekomunikační úřad na Ministerstvo vnitra, Ministerstvo vnitra v reakci sdělilo, že zveřejnění výročních zpráv za roky 2023 a 2024 očekává zhruba v dubnu 2025 za všechny subjekty.

V oblasti toho, co český policejní orgán skutečně odstraňuje byla ovšem sdílnější Evropská unie. Ta ve své zprávě ze dne 14. února 2024[21] o Nařízení uvedla, že první dva příkazy vydaly české orgány proti obsahu na sociální síti X. Pozorný čtenář zde ovšem zbystří, neboť je zjevné, že zde cosi nesedí – jak mohla Policie České republiky vydat do 14. února 2024 (do dne vydání zprávy) dva příkazy k odstranění, když druhý příkaz podle sdělení Policie České republiky ze žádosti o informace vydala až 21. 6. 2024, tedy několik měsíců po vydání zprávy? Odpověď na tuto otázku nemáme. Vysvětlení se nabízí několikeré, od administrativního pochybení až po možnost, že policejní orgán bez explicitního zmocnění, a tedy před účinností zákona, přímo aplikoval Nařízení a vydal příkaz (což je postup možný, i když bez explicitního zmocnění ústavně problematický).[22] Tuto skutečnost by vyjasnily zřejmě i zprávy o transparentnosti za roky 2023 a 2024, které dosud chybí.

5. Znovu a lépe?

České využívání nástroje k odstranění podle Nařízení je zmatečné. České orgány nepublikují výroční zprávy o transparentnosti, Policie odmítá zveřejnit samotné příkazy

[21] Annual transparency and monitoring report on activities of the Council for Media Services under Regulation 2021/784 of the European Parliament and of the Council on addressing the dissemination of terrorist content online. Dostupné z: <https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j4nvke1fm2yd1u0_j9vvik7m1c3gyxp/vmaqm7y7gpxt/v=s7z/f=/com(2024)64_en.pdf>.

[22] Čl. 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

k odstranění a doposud máme k dispozici jen velmi kusé informace o využívání tohoto nástroje zejména ze zprávy Evropské unie.

Je myslitelná i lepší varianta, jak vnitrostátní provedení tohoto Nařízení navrhnout? Nepochybně ano:

1) První změnou by mělo být rozšíření vztahu orgánu vydávajícího příkaz k odstranění a poskytovatele online služeb o další orgán. Optimálně by **k vydání příkazu měl být nadán soud** na návrh policejního orgánu. Ostatně s možností, že příkaz vydává soud pracuje i samotné Nařízení, které takové vydávání příkazů otevřeně připouští.[23] Nedá se ani říci, že by taková povinnost přinesla soudům obrovskou zátěž, podle informací Policie České republiky jde o nízké jednotky případů ročně.
2) Druhou změnou by měla být **veřejná kontrola příkazů k odstranění**. V tomto případě si lze představit širokou paletu nástrojů, které vyšší míru transparentnosti zajistí. První možností je automatické zveřejnění těchto příkazů a závadného obsahu po stanovené lhůtě tak, aby se zpětně dalo určit, zda nešlo o excesivní případ. Restriktivnější možnosti mohou spočívat i v možnosti nahlédnout na tyto příkazy toliko „offline“, převažovala-li by obava před dalším šířením tohoto obsahu na internetu.
3) Obdobně jako u blokování internetových stránek v České republice[24] či databázi Statement of reasons u evropského nařízení Digital Services Act[25] by měl existovat **veřejný registr příkazů k odstranění**. Konkrétnost obsahu tohoto registru pochopitelně může být předmětem veřejné debaty, nicméně průběžná data o tom, jak příkazy přibývají, otevírají širší možnosti, jak veřejnost může vydávání těchto příkazů kontrolovat. Registr by buď mohl obsahovat rovnou příkazy k odstranění, což by byla varianta, která je i podle předchozího bodu optimální, lze si ovšem i

[23] Přílohy Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/ ze dne 29. dubna 2021 o potírání šíření teroristického obsahu online.
[24] Srov. kupř. Internetové stránky s nelegálními nabídkami neschválených přípravků. In: *SÚKL* [online] [cit. 2025-03-23]. Dostupné z: <https://sukl.gov.cz/prumysl/leciva/dozor-nad-reklamou/seznam-stranek-s-nelegalni-nabidkou-lecivych-pripravku/internetove-stranky-s-nelegalnimi-nabidkami-neschvalenych-pripravku/>
[25] Statements of Reasons - DSA Transparency Database. In: DSA.EC.EUROPA.EU [cit. 2025-03-23]. Dostupné z: <https://transparency.dsa.ec.europa.eu/statement>.

představit varianty, kde je přístup omezenější, právě pro případy obav z dalšího šíření nelegálního obsahu.

Tyto tři inovace, které v mnohých rysech (zejm. body 2 a 3) nevyžadují žádné další provedení v zákoně,[26] by rozhodně proměnily dosavadní spíše neuspokojivý stav používání Nařízení v České republice.

6. Závěr

Uvedená analýza měla za cíl poukázat na mezery dosavadní úpravy boje s online terorismem podle Nařízení i podle české právní úpravy. V úvodu poukázala na problematický rozměr transparentnosti Nařízení, které se spíše omezuje jen na statistická data. Poukázala i na to, že záruky ochrany práv jednotlivce na svobodu projevu a právo na informace jsou spíše malé, neboť jsou svázané s potenciálním rizikem trestního stíhání.

V České republice se pak provedení Nařízení potýká s problémy s nezveřejňováním statistik o užívání příkazů k odstranění a s velmi omezenou veřejnou kontrolou počínání Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě v jednotlivých případech. Ačkoliv se v těchto případech může jednat o zcela legitimní a legální postup, nedostatek transparentnosti představuje podstatný nedostatek stávajícího stavu, neboť fakticky není pro veřejnost možné zjistit (a to ani v hrubých obrysech), jaký obsah byl odstraněn.

[26] Čl. 17 odst. 3 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod společné s § 4b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.